

DENTAL AND MEDICAL PROBLEMS

QUARTERLY

2012, Vol. 49, No. 2 (April–June)

Publisher

Official Organ Wroclaw Medical University and Polish Dental Society

Editor-in-Chief

TOMASZ KONOPKA

Vice-Editor-in-Chief

HALINA PANEK

Secretary

ANNA PARADOWSKA-STOLARZ

International Editorial Board

MARIA BUSCEMI (Palermo, Italy), JOSÉ DURAN VON ARX (Barcelona, Spain),
UWE ECKELT (Dresden, Germany), OMAR EL-MOWAFY (Toronto, Canada),
THOMAS GEDRANGE (Greifswald, Germany), KRYSZYNA KONOPKA (San Francisco, USA),
NAZAN KÜÇÜKKELEŞ (Istanbul, Turkey), PIERRE LAFFORGUE (Lille, France),
HYO-SANG PARK (Daegu, Korea), CHARLES PILIPILI (Louvain, Belgium),
ALINA PŪRIENĖ (Vilnius, Lithuania), MONIQUE-MARIE ROUSSET-CARON (Lille, France),
ROSTYSŁAV STUPNYTSKY (Lviv, Ukraine)

Editorial Board

TERESA BACHANEK (Lublin), ZDZISŁAW BEREZNOWSKI (Gdańsk), MARIA CHOMYSZYN-
-GAJEWSKA (Kraków), Beata Czarnecka (Poznań), JAKUB GOŁĄB (Warszawa),
RENATA GÓRSKA (Warszawa), MICHAŁ JELEŃ (Wrocław), URSZULA KACZMAREK (Wrocław),
BEATA KAWALA (Wrocław), KAZIMIERZ KOBUS (Polanica-Zdrój), RYSZARD KOCZOROWSKI
(Poznań), TADEUSZ F. KRZEMIŃSKI (Katowice), MARIUSZ LIPSKI (Szczecin),
STANISŁAW MAJEWSKI (Kraków), IWONA NIEDZIELSKA (Katowice), LESZEK PARADOWSKI
(Wrocław), BOGUMIŁ PŁONKA (Wrocław), STANISŁAW POTOCZEK (Wrocław),
MAŁGORZATA RADWAN-OCZKO (Wrocław), INGRID RÓŻYŁO-KALINOWSKA (Lublin),
JERZY SOKALSKI (Poznań), FRANCISZEK SZATKO (Łódź), JACEK C. SZEPIETOWSKI (Wrocław),
DANUTA WASZKIEL (Białystok), STEFAN WŁOCH (Poznań), JAN WNUKIEWICZ (Wrocław),
MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA (Łódź), WANDA WOJTKIEWICZ-ROK (Wrocław),
ANDRZEJ WOJTOWICZ (Warszawa), DARIUSZ WOŁOWIEC (Wrocław), KRZYSZTOF WOŹNIAK
(Szczecin), MAREK ZIĘTEK (Wrocław)

Native Speaker

JASON SCHOCK

Technical Editorship

DAGMARA DROZD, WOJCIECH KOWALSKI, HELENA ŚNIEŻYK

Address of Editorial Office

EWA ŚNIEŻYK-MILCZYŃSKA

T. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław

tel.: +48 71 784 15 86, faks: +48 71 784 00 32

e-mail: ru-w@am.wroc.pl

Redaktorzy tematyczni 2012–2013 (Thematic Editors)

Kariologia i profilaktyka stomatologiczna (Cariology and Dental Prevention)

Prof. dr hab. URSZULA KACZMAREK (Wrocław, Poland)

Endodoncja (Endodontics)

Prof. dr hab. MARIUSZ LIPSKI (Szczecin, Poland)

Stomatologia wieku rozwojowego (Pediatric Dentistry)

Prof. dr hab. MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA (Łódź, Poland)

Patologia jamy ustnej (Oral Pathology)

Prof. dr hab. RENATA GÓRSKA (Warszawa, Poland)

Periodontologia (Periodontology)

Prof. ALINA PŪRIENĖ (Vilnius, Lithuania)

Chirurgia stomatologiczna (Dental Surgery)

Prof. dr hab. ANDRZEJ WOJTOWICZ (Warszawa, Poland)

Chirurgia szczękowo-twarzowa (Maxillofacial Surgery)

Dr hab. IWONA NIEDZIELSKA (Katowice, Poland)

Implantoprotetyka (Implant Prosthodontics)

Prof. dr hab. STANISŁAW MAJEWSKI (Kraków, Poland)

Ortodoncja (Orthodontics)

Prof. dr hab. BEATA KAWALA (Wrocław, Poland)

Gerostomatologia (Gerodontology)

Prof. dr hab. RYSZARD KOCZOROWSKI (Poznań, Poland)

Radiologia stomatologiczna (Dental Radiology)

Prof. dr hab. INGRID RÓŻYŁO-KALINOWSKA (Lublin, Poland)

Redaktor statystyczny (Statistic Editor)

KRZYSZTOF TOPOLSKI (Wrocław, Poland)

Manuscript information website: www.dmp.am.wroc.pl

Editor-in-Chief e-mail: tomasz.konopka@am.wroc.pl

Informacje dotyczące artykułów: strona internetowa czasopisma www.dmp.am.wroc.pl

Redaktor Naczelny e-mail: tomasz.konopka@am.wroc.pl

To order "Dental and Medical Problems" subscription please contact:

Zamówienia na prenumeratę „Dental and Medical Problems” należy składać pod adresem:

Zofia Gacek, T. Chałubińskiego 6a, 50–368 Wrocław

tel.: +48 71 784 11 35, faks: +48 71 784 00 32

e-mail: zofia.gacek@am.wroc.pl

Cena jednego zeszytu wynosi 42 zł, rocznika 168 zł

Account number/ Numer konta:

PKO BP I/O we Wrocławiu 24 1020 5226 0000 6602 0024 7478

© Copyright

Manuscripts accepted for publication become the property of "Dental and Medical Problems" which is copyrighted by Wrocław Medical University and Polish Dental Society. The manuscripts cannot be published in whole or in part without the permission of the Editor

Print edition is the original version of the journal

© Copyright

Maszynopis zakwalifikowany do druku staje się własnością „Dental and Medical Problems”, którego prawa posiada Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz Polskie Towarzystwo Stomatologiczne. Artykuły nie mogą być publikowane w całości lub w częściach bez zgody Wydawcy

Wersja papierowa jest pierwotna

Indexed in: Scopus, DOAJ, Index Copernicus, Ministry of Science and High Education

Punktacja: ocena parametryczna czasopism Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 6 pkt,

Index Copernicus – 5,43 pkt

Redakcja nie odpowiada za treść reklam

Czasopismo jest finansowane przez Akademię Medyczną im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Opracowanie typograficzne i projekt okładki: Maciej Szłapka

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN im. S. Kulczyńskiego Sp. z o.o.

Nakład: 180 egz.

Contents

From the Thematic Editor	147
Editorial	
MUHAMAD ABU-HUSSEIN: Cleft Lip and Palate – Etiological Factors	149
Original Papers	
ADRIANNA MOSTOWSKA, BARBARA BIEDZIAK, PAWEŁ P. JAGODZIŃSKI: Analysis of the Coding Sequence of the <i>MSX1</i> and <i>PAX9</i> Genes in Patients with the Congenital Lack of Permanent Teeth	157
JOANNA CHŁAPOWSKA, KAROLINA GERRETH, KRISTINA PILIPCZUK-PALUCH, MARIA BORYSEWICZ-LEWICKA: Assessment of Dynamics of Dental Caries in 6-Year-Old Children from the Lubuskie Province	166
JUSTYNA SKŁADNIK-JANKOWSKA, URSZULA KACZMAREK: Dental Status and Treatment Needs in Children and Young Adults from Lower Silesia Region	173
TAMARA PAWLACZYK-KAMIEŃSKA, ANETA OLSZEWSKA, MARIA BORYSEWICZ-LEWICKA: Assessment of Temporomandibular Joint Dysfunction and Orthodontic Treatment Needs of 12-Year-Old Children	184
URSZULA KACZMAREK, JOANNA KOBIERSKA-BRZOZA, KATARZYNA FITA: Prevalence of Dental Erosion in 15-Year-Old Subjects from Opole Province	189
KAROLINA WĘSIERSKA, KRYSZYNA LISIECKA, ANNA JARZĄBEK, ILONA WIECZKOWSKA: The Symptoms of von Recklinghausen's Disease Located in the Head, Neck and Oral Cavity Area	195
KATARZYNA HERMAN, ALINA WRZYSZCZ-KOWALCZYK, URSZULA KACZMAREK, JOANNA KOBIERSKA-BRZOZA: Prevalence of Carabelli Trait in Maxillary Permanent First Molars	203
JUSTYNA OPYDO-SZYMACEK: Fluoride Exposure from Diet in Infants and Young Children Fed with the Foodstuffs for Particular Nutritional Use	209
ANETTA GMYREK-MARCINIĄK, URSZULA KACZMAREK: Oral Condition in Children and Adolescents Suffering from Juvenile Idiopathic Arthritis	216
ANETTA GMYREK-MARCINIĄK, URSZULA KACZMAREK: Salivary Flow Rate in Children and Adolescents Suffering from Juvenile Idiopathic Arthritis	223
ANNA JARZĄBEK, KRYSZYNA LISIECKA, ILONA WIECZKOWSKA, KAROLINA WĘSIERSKA: Influence of 2-Year Caries Prophylactic Program on the Condition of the Oral Health of 3-Year-Old Children	230
TOMASZ STEFAŃSKI, AGNIESZKA SŁOTA, MATYLDA SIEDŁOK, DOMINIKA SIKORSKA, PAWEŁ STADNICKI, IWONA WYSOCZAŃSKA-JANKOWICZ, LIDIA POSTEK-STEFAŃSKA: Ozone Therapy and Topical Fluoride in Treatment of Incipient Occlusal Caries in Permanent Teeth – a 6-Month Clinical Study	237
ILONA WIECZKOWSKA, KRYSZYNA LISIECKA, ANNA JARZĄBEK, KAROLINA WĘSIERSKA: Accessibility, Realization and Effectiveness of Dental Care of Deaf and Hard-of-Hearing Children in West-Pomeranian Region	247
ALEKSANDRA FORTUNIĄK, AGNIESZKA BRUZDA-ZWIECH, PATRYCJA PROC, MAŁGORZATA DASZKOWSKA, JOANNA JASIŃSKA-PIĘTKA, JOANNA SZCZEPAŃSKA: Clinical Evaluation of the Compomer Restorations Using Different Types of Adhesive Systems in the Deciduous Teeth – Annual and Biennial Observations	255
AGNIESZKA WACŁAWCZYK, LIDIA POSTEK-STEFAŃSKA: Clinical Evaluation of Fillings Made from Filtek Supreme XT® Cured with LED Light Curing Unit and Halogen Light Curing Unit – a Two Year Observation	263
AGNIESZKA BRUZDA-ZWIECH, RENATA FILIPIŃSKA, BEATA SZYDŁOWSKA-WALENDOWSKA, BEATA LUBOWIEDZKA-GONTAREK, MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA: Oral Health Behaviors of 4 to 5-Year-Old Children – Parent Questionnaire Survey	272
ELŻBIETA PELS, MARIA MIELNIK-BŁASZCZAK, JUSTYNA PIETRAK, PAWEŁ ŚLUSARSKI: Evaluation of Oral Hygiene and Dietary Habits of Children Based on the Survey of Their Parents	279
ANNA KAWIAK-ZIOŁO, MARIA MIELNIK-BŁASZCZAK, SYLWIA MISZCZUK, MAGDALENA KAMIŃSKA-JAŁOZA, AMELIA CIOCZEK-STUDZIŃSKA, EWA KAWIAK-JAWOR: Influence of Selected Factors on the Quality of Dentist–Patient Relationship in Surveys	286

Reviews

- MARIA MIELNIK-BŁASZCZAK, ANNA PIĄTKOWSKA, ANNA MACHOWSKA, BEATA BUKOWSKA: Tooth
Agenesis – a Review of Literature and Own Case Studies 293
- ELŻBIETA JODKOWSKA: Cytotoxicity of Current Adhesive Systems – Based on Literature Review 299

Clinical Case

- AGATA RATAJ-KULMACZ: Cornelia de Lange Syndrome in a 3.5 Year Old Girl – Case Report. 305
- PATRYCJA PROC: Conservative Treatment of Traumatic Intrusion of Permanent Incisors with Incom-
plete Root Formation 309

Spis treści

Od redaktora tematycznego	147
Artykuł redakcyjny	
MUHAMAD ABU-HUSSEIN: Rozszczep wargi i podniebienia – czynniki etiologiczne	149
Prace oryginalne	
ADRIANNA MOSTOWSKA, BARBARA BIEDZIAK, PAWEŁ P. JAGODZIŃSKI: Analiza sekwencji kodującej genów <i>MSX1</i> oraz <i>PAX9</i> u chorych z wrodzonym brakiem zawiązków zębów stałych	157
JOANNA CHŁAPOWSKA, KAROLINA GERRETH, KRISTINA PILIPCZUK-PALUCH, MARIA BORYSEWICZ-LEWICKA: Ocena dynamiki próchnicy u 6-letnich dzieci z województwa lubuskiego	166
JUSTYNA SKŁADNIK-JANKOWSKA, URSZULA KACZMAREK: Stan uzębienia i potrzeby lecznicze dzieci i młodzieży z województwa dolnośląskiego	173
TAMARA PAWLACZYK-KAMIEŃSKA, ANETA OLSZEWSKA, MARIA BORYSEWICZ-LEWICKA: Ocena występowania zaburzeń czynności stawu skroniowo-żuchwowego i potrzeb leczenia ortodontycznego u 12-letnich dzieci	184
URSZULA KACZMAREK, JOANNA KOBIERSKA-BRZOZA, KATARZYNA FITA: Występowanie erozji zębów u 15-letniej młodzieży z województwa opolskiego	189
KAROLINA WĘSIERSKA, KRYSZYNA LISIECKA, ANNA JARZĄBEK, ILONA WIECZKOWSKA: Objawy choroby von Recklinghausena w obrębie głowy, szyi i jamy ustnej	195
KATARZYNA HERMAN, ALINA WRZYSZCZ-KOWALCZYK, URSZULA KACZMAREK, JOANNA KOBIERSKA-BRZOZA: Występowanie cech Carabellego w pierwszych stałych zębach trzonowych szczęki. ...	203
JUSTYNA OPYDO-SZYMACEK: Ekspozycja na fluorki zawarte w diecie niemowląt i małych dzieci karmionych środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego	209
ANETTA GMYREK-MARCINIAK, URSZULA KACZMAREK: Stan narządu żucia u dzieci i młodzieży chorujących na młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów	216
ANETTA GMYREK-MARCINIAK, URSZULA KACZMAREK: Szybkość wydzielania śliny u dzieci i młodzieży chorych na młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów	223
ANNA JARZĄBEK, KRYSZYNA LISIECKA, ILONA WIECZKOWSKA, KAROLINA WĘSIERSKA: Wpływ 2-letniego programu profilaktyki próchnicy na stan zdrowia jamy ustnej 3-letnich dzieci	230
TOMASZ STEFAŃSKI, AGNIESZKA SŁOTA, MATYLDA SIEDŁOK, DOMINIKA SIKORSKA, PAWEŁ STADNICKI, IWONA WYSOCZAŃSKA-JANKOWICZ, LIDIA POSTEK-STEFAŃSKA: Ozonoterapia i miejscowe stosowanie fluorków w leczeniu próchnicy początkowej bruzd w zębach stałych – 6-miesięczne badania kliniczne	237
ILONA WIECZKOWSKA, KRYSZYNA LISIECKA, ANNA JARZĄBEK, KAROLINA WĘSIERSKA: Dostępność, realizacja i skuteczność opieki stomatologicznej u dzieci niesłyszących i słabo słyszących w województwie zachodniopomorskim	247
ALEKSANDRA FORTUNIAK, AGNIESZKA BRUZDA-ZWIECH, PATRYCJA PROC, MAŁGORZATA DASZKOWSKA, JOANNA JASIŃSKA-PIĘTKA, JOANNA SZCZEPAŃSKA: Ocena kliniczna wypełnień kompozytowych z wykorzystaniem różnych typów systemów wiążących w zębach mlecznych – obserwacje roczne i 2-letnie	255
AGNIESZKA WACŁAWCZYK, LIDIA POSTEK-STEFAŃSKA: Kliniczna ocena wypełnień z materiału Filtek Supreme XT [®] polimeryzowanego za pomocą lampy diodowej oraz halogenowej – obserwacje 2-letnie	263
AGNIESZKA BRUZDA-ZWIECH, RENATA FILIPIŃSKA, BEATA SZYDŁOWSKA-WALENDOWSKA, BEATA LUBOWIEDZKA-GONTAREK, MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA: Stomatologiczne zachowania prozdrowotne 4–5-letnich dzieci w świetle badań ankietowych rodziców	272
ELŻBIETA PELS, MARIA MIELNIK-BŁASZCZAK, JUSTYNA PIETRAK, PAWEŁ ŚLUSARSKI: Ocena nawyków higienicznych jamy ustnej i dietetycznych dzieci na podstawie badania ankietowego ich rodziców	279
ANNA KAWIAK-ZIOŁO, MARIA MIELNIK-BŁASZCZAK, SYLWIA MISZCZUK, MAGDALENA KAMIŃSKA-JAŁOZA, AMELIA CIOCZEK-STUDZIŃSKA, EWA KAWIAK-JAWOR: Wpływ wybranych czynników na jakość relacji lekarz stomatolog–pacjent	286

Prace poglądowe

MARIA MIELNIK-BŁASZCZAK, ANNA PIĄTKOWSKA, ANNA MACHOWSKA, BEATA BUKOWSKA: Agencja zębów w piśmiennictwie i materiale własnym	293
ELŻBIETA JODKOWSKA: Cytotoksyczność współcześnie stosowanych systemów wiążących – na podstawie piśmiennictwa	299

Prace kazuistyczne

AGATA RATAJ-KULMACZ: Zespół Cornelia de Lange u 3,5-letniej pacjentki – opis przypadku.	305
PATRYCJA PROC: Postępowanie zachowawcze w przypadku urazowego wtłoczenia stałych zębów siecznych z niezakończonym rozwojem korzeni.	309

Od redaktora tematycznego

From the Thematic Editor

Szanowni Czytelnicy,

Mają Państwo przed sobą w większości pokłosie XVII Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Sekcji Stomatologii Dziecięcej PTS, która odbyła się w dniach 22–24 maja 2012 r. w Zabrzu. Bieżący numer czasopisma „Dental and Medical Problems” zawiera 23 prace naukowe – oryginalne, poglądowe i kazuistyczne, które pochodzą niemal ze wszystkich akademickich ośrodków stomatologii dziecięcej w Polsce. Najliczniej jest reprezentowany Poznań i Wrocław, a następnie, w zależności od liczby zakwalifikowanych do druku prac, Łódź, Szczecin, Lublin, Zabrze oraz Warszawa.

Z zakresu zachorowalności na próchnicę przedstawiono dynamikę rozwoju próchnicy u dzieci 6-letnich, badania nawyków higienicznych i żywieniowych dzieci w powiązaniu ze stanem świadomości prozdrowotnej ich rodziców, przedstawiono jedną z metod oceny ryzyka próchnicy u 12-latków, skuteczność programu profilaktycznego dla dzieci 3-letnich, kliniczne obserwacje wypełnień wykonanych w zębach mlecznych i stałych z materiałów kompozycyjnych oraz skuteczność ozonoterapii i fluoryzacji kontaktowej.

Zaprezentowano problemy stomatologiczne dzieci z chorobami ogólnoustrojowymi – niesłyszących i słabo słyszących, po przeszczepach narządów, chorujących na idiopatyczne zapalenie stawów oraz chorobę Recklinghausena.

Z zakresu fizjologii i patologii narządu żucia znajdują się prace dotyczące chronologii ząbkowania, dysplazji zębiny, hipodoncji i erozji.

Tematyka urazowych uszkodzeń zębów jest reprezentowana tylko przez jedną, ale o dużych walorach praktycznych, pracę na temat postępowania w przypadkach wtłoczeń zębów.

Z pogranicza stomatologii dziecięcej i ortodoncji przedstawiono zaburzenia funkcji stawu skroniowo-żuchwowego i potrzeby lecznicze, oraz zagadnienie braku zawiązków zębów stałych i jego uwarunkowań. Sporo miejsca poświęcono relacji lekarz stomatolog–pacjent w opinii rodziców i dzieci.

Jak wynika z powyższego, tematyka przedstawionych na Konferencji prac była bogata i różnorodna. Sądzę, że każdy z Szanownych Czytelników znajdzie coś interesującego dla siebie. Życzę zatem Państwu pożytecznej lektury.

prof. dr hab. MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA
redaktor tematyczny – stomatologia wieku rozwojowego